

Scénář k nahrávání z 6. 3. 2025

Josef Bureš se narodil v roce 1940 v obci Olšanka v oblasti Žytomyr na Ukrajině. Patří mezi tzv. „volyňské Čechy“. Po osvobození Československa v květnu 1945 se tyto české rodiny touží vrátit zpět do Čech.

V roce 1947 jsme odjeli vlakem do Čech.

Josefova rodina se rozhodla jet transportem až v roce 1947, protože byl jeho starší bratr ve svobodné armádě a všichni čekali, až se vrátí. Přesun do Čech ale nebyl snadný.

Stáli jsme tejdén v Tatrách, protože byly koleje rozbitý po válce. Takže tejdén stál vlak v Tatrách, než to opravili a pak jsme pokračovali až do Čech. No a konečná stanice byla v Třemošný u Plzně.

V Třemošné u Plzně byl ubytovací tábor. Z něj pak Josefův tatínek hledal domov pro svoji rodinu tím, že se často vydával obhlížet nabízené usedlosti. Kroky rodiny nakonec zamířily do obce Mělnice u Hostouně. Začátky ale bývají vždy těžké. Navíc v únoru 1948 se v Československu po převratu dostali k moci komunisté. S tímto režimem přišly velké změny.

No, lehký to nebylo, protože táta měl hospodářství. No, a když nesplní dodávku obilí, tak přijela kriminálka, s partou šli na sejkpu na půdu. Napytlovali, odvezli. A už se nikoho neptali, co bude sejt, jak bude hospodařit.

Začátkem 50. let nastala postupná kolektivizace. Každého, kdo měl hospodářství, se tento proces logicky týkal.

To bylo. Jednoduše. Nepudeš, tak tě to sebereme. No. To bylo jednoduchý.

Ještě si pamatuju, že prostě už se tady zakládaly kolchozy. A když přišly, tak ještě nebyly.

Kolchoz byla v sovětském svazu forma kolektivního zemědělství, obdobná jako JZD v Československu. Avšak komunistický režim chtěl mít vždy vše pod kontrolou a nebál se jít za hranu lidskost. Na jeden takový příběh si pan Josef dobře vzpomíná.

Že jsme byli na poli pro snopky obilí, jsem byl s tátou. Přijela kriminálka, jeho naložili do auta, mně dal voprátě: „Sklid' obilí“, a jeho odvezli.

S tatínkem se naštěstí nic nestalo. Dostal jen pár hloupých dotazů a další den ráno už byl zase doma.

A jak pamětník vnímá rozdíl svobody slova tehdy a dnes?

Nojo, tak to je nejhorší, když člověk nemůže vyjádřit svůj názor, že jo. Musí si sakra hlídat, než tu hubu pustit na špacír. Co si budem povídat, no.